

Parlamentul
Republicii Moldova

Secretariatul Parlamentului Republicii Moldova

Direcția generală juridică

SJ-S/HH9
oli'n
01.XI.2018

AVIZ

asupra proiectului de lege privind completarea Legii cu privire la protecția socială
suplimentară a unor categorii de populație nr.121-XV din 03 mai 2001

(nr.362 din 26.10.2018)

Examinând proiectul de lege privind completarea Legii cu privire la protecția socială suplimentară a unor categorii de populație nr.121-XV din 03 mai 2001, înaintat cu titlu de inițiativă legislativă al unui grup de deputați în Parlament, cu adresa nr.362 din 26.10.2018, DIRECȚIA GENERALĂ JURIDICĂ, în temeiul art.54 din Regulamentul Parlamentului, aprobat prin Legea nr.797/1996, avizează nefavorabil proiectul, cu următoarele observații și propuneri.

1. Prezentul proiect de lege are ca obiect de reglementare completarea Legii nr.121/2001, cu un articol nou - *art.2¹*, prin care se propun măsuri de protecție socială "*copiilor războiului*" sub forma: *A)* unui suport financiar, anual, în mărime de 1000 de lei; *B)* compensarea cheltuielilor pentru consumul agentului termic și energiei electrice în mărime de 50%; *C)* asigurarea cu bilete de tratament în instituțiile balneosanatoriale sau compensarea costului biletului în astfel de instituții; *D)* compensarea serviciilor de protezare dentară. Toate cheltuielile pentru aceste măsuri, conform Notei informative, se propune a fi suportate din mijloacele bugetului de stat.

2. Prin conținutul său normativ, proiectul face parte din categoria legilor organice, iar domeniul reglementării ține de competența exclusivă a Parlamentului, fiind astfel incidente dispozițiile constituționale ale art.66 și 72 din Constituția Republicii Moldova.

Totodată, precizăm faptul că prin avizul pe care îl emite Direcția generală juridică, nu se poate pronunța asupra oportunității soluțiilor legislative preconizate.

3. Analizată în raport cu Legea nr.121/2001, soluția legislativă propusă se constată a fi una diferită de obiectul de reglementare al prezentei legi. Or, Legea nr.121/2001 instituie măsuri de protecție socială sub forma unei *alocații lunare de stat*, exprimată în lei, destinată unor categorii de populație din rândul beneficiarilor de pensii sau de alocații sociale de stat, stabilite conform legislației naționale și familiilor lor, precum și unor categorii specificate expres la art.2 pct.7) și 8) din prezenta lege, indiferent de faptul dacă sunt sau nu beneficiari de pensii ori alocații sociale de stat. Soluția legislativă propusă mai curând reprezintă o reproducere selectivă a unor măsuri de protecție socială stabilite prin Legea nr.190/2003 cu privire la veterani și Legea nr.133/2008 cu privire la ajutorul social. Acest fapt denotă derogarea de la condițiile generale de modificare a actelor normative prevăzute în art.63 din Legea nr.100/2017. Or, modificarea/completarea unui act normativ este admisă numai dacă nu se afectează concepția generală ori caracterul unitar al actului normativ respectiv, urmând să se integreze armonios în actul supus modificării cu condiția asigurării unității de stil și de terminologie, precum și succesiunea normală a articolelor.

4. Având în vedere că are caracter preponderant financiar, semnalăm că proiectul de lege nu are o fundamendare economico-financiară adițională, ci doar un text superficial în Nota informativă, prin care se declară achitarea cheltuielilor preconizate din bugetul de stat și un număr al eventualilor beneficiari. Acest fapt atestă o derogare de la exigențele procedurii legislative statuate în art.47 alin.(6) din Regulamentul Parlamentului și art.30 alin.(1) lit. e) din Legea nr.100/2017 privind actele normative. Mai mult, proiectul de lege derogă și de la exigențele art.17 alin.(1) al Legii finanțelor publice și responsabilității bugetar-fiscale nr.181/2014, care stabilește regulile impactului financiar asupra bugetului de stat, astfel: *”(1) Proiectele de acte normative cu impact financiar asupra bugetelor se supun expertizei*

financiare în conformitate cu legislația ce reglementează modul de elaborare a actelor normative.”

5. Totodată, semnalăm că este necesară solicitarea unei informații de la Guvern privind existența resurselor financiare, suficiente pentru o eventuală implementare a proiectului de lege în conformitate cu art.104 alin.(1) și art.131 alin.(6) din Constituție, întrucât proiectul de lege are implicații asupra bugetului de stat. Or, adoptarea proiectului de lege ar putea avea loc doar în cazul în care Guvernul va accepta cheltuielile preconizate supra în acord cu dispozițiile art.131 alin.(4) din Constituție, în sensul că aceste cheltuieli să fie previzionate în deplină cunoștință de cauză în bugetul de stat pentru a fi acoperite în mod cert în cursul anului bugetar.

6. Concomitent, menționăm că proiectul de lege nu a fost supus tuturor etapelor de legiferare, precum e stabilit la lit.e) alin.(1) art.21 din Legea nr.100/2017 care prevede: *”e) consultarea publică, avizarea proiectului actului normativ de către autoritățile a căror competență are tangență directă sau indirectă cu obiectul de reglementare a proiectului actului normativ, efectuarea expertizelor, inclusiv expertiza anticorupție, expertiza juridică și, după caz, expertiza de compatibilitate cu legislația Uniunii Europene ...; ”.*

Mai mult, semnalăm că realizarea dreptului la inițiativă legislativă prin înaintarea proiectelor de legi, în special cu impact asupra bugetului public, nu poate precede procedura de cercetare a impactului de reglementare al soluției legislative propuse în proiectul de lege privind efectele economice, sociale, legislative și bugetare pe care le produc reglementările propuse, finalizată cu un raport supra, anexat la dosarul de însoțire al proiectului, elaborat conform Metodologiei de analiză *ex ante*, aprobată de Guvern (art.25 alin.(2) și art.40 din L.100/2017). Și Legea nr.100/2017 prevede în art.24, că actele legislative cu impact asupra domeniilor social, economic și de mediu, asupra bugetului de stat sau asupra legislației în vigoare sunt elaborate pe baza unor documente de politici publice aprobate de Guvern sau Parlament.

7. La fel, e necesar de menționat faptul că textul proiectului de lege nu întrunește exact normele de tehnică legislativă, stabilite în Legea nr.100/2017. Astfel, din punct de vedere al normelor de tehnică legislativă, formulăm următoarele observații și propuneri:

A. La *titlul* proiectului și *partea introductivă* a *Art.I*, expresia "*nr.121-XV din 03 mai 2001*", e necesar de substituit cu o formă simplificată a acesteia, astfel: "*nr.121/2001*".

B. La *Art.I*, *partea introductivă*:

- textul luat între paranteze, trebuie formulat, astfel: "*(publicată în Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2001, nr.51, art.280)*";

- cuvintele "*și completările*" de exclus ca superflue;

- textul "*după cum urmează*" de substituit cu textul "*cu următorul cuprins*".

C. La *Art.I*, atenționăm că textul lit.d) alin.(1) din cuprinsul art.2¹ propus la Legea nr.121/2001 este formulat eronat, deoarece nu este clar dacă se are în vedere doar compensarea facturilor pe timp de iarnă pentru consumul agentului termic și energiei electrice, sau se are în vedere și alte plăți legate de aceste servicii.

D. Semnalăm, că textul *Art.II* e necesar de racordat la prevederile art.56 alin.(1) din Legea nr.100/2017.

Ion Creangă
Șef Direcție